

Veronika Reynková: Možná na dědečka budou pyšní i sousedi

16.4. 2014, magazin.aktualne.cz

Rozhovor s Veronikou Reynkovou vedený na dvoře, v chlévech a na půdách petrkovského statku, kde vznikala díla jejího dědečka Bohuslava Reynka. Petrkov - Synové

Petrkov - Synové Bohuslava Reynka Jiří (*1928) a Daniel (*1929) i jeho vnučka Veronika udržují desítky let v Petrkově tradici, kterou zde zavedl grafik a básník Bohuslav Reynek. Jsou-li právě doma, ujímají se s laskavostí těch, kteří mnohdy ostýchavě, zvědavě, uctivě postávají před branou domu.

Návštěvy přátel, známých, ale i neznámých poutníků, kteří jezdí do Petrkova, začínají a končí za teplého počasí ve dvoře, na zahradě, v zimě u kuchyňského stolu, kde Bohuslav Reynek tvořil. Mnozí už byli obdarováni originálem či druhotiskem Reynkovy grafiky, knihou jeho básní, autorskou fotografií Daniela, básněmi Suzanne Renaud, právě vydaným překladem Jiřího Reynka, nebo alespoň ze země opatrně vyňatou trvalkou, stromkem či kořátkem.

S prvními nápadnými billboardy (na nichž jsme u Reynkovy grafiky četli slova Revolta, Realita, Reinkarnace, Rezonance, Reflexe), které ohlašovaly výstavu ve Valdštejnské jízdárně, jsem od mnohých křesťanských intelektuálů a umělců zaslechla pohoršení a odsudek. Pojmy, které se objevily kolem českých dálnic, jsou pro ně nepřijatelné. "BigMediální kampaň", to se přece k Reynkovi nehodí!

I pro mě byla zprvu ta slova šokující, jezdívám na Vysočinu a zvláště pak do Petrkova spíše mlčet než halasit. Byla jsem u Reynků na dvoře, na zahradě, v suterénním jednopokojovém bytě Veroniky Reynkové, vypila jsem se "staříky" Danielem a Jiřím kávu v jejich kuchyni. Pokaždé mi vrtalo hlavou, jak je možné, že v tak obrovském domě, spíše v celém tom komplexu budov na pomezí tvrze, zámku, obrovitého statku, je jen tak málo obytných a obývaných místností.

Při poslední návštěvě (v sobotu 12. dubna) jsem se své introvertní kamarádky, vnučky Bohuslava Reynka, začala konečně ptát. Pochůzka po petrkovských barácích je výmluvná. Pokud Nadace Reynek nesežene dost milionů na renovaci celého objektu, z klidného "poutního místa" zůstanou za pár let jen trosky.

Kéž by nás výstava s výkřiky na billboardech místo reynkovského ticha ponoukla k činu, či raději rovnou ke sbírce na záchranu Petrkovské tvrze.

Proč? Aby se další výstavy mohly konat i na místě, kde kdysi dávno obrázky vznikly, abychom měli důvod opět do Petrkova přijet. A třeba i neohlášení - jako kdysi...

Jaká je současná REALITA?

"Z chlívku, do kterého právě vcházíme, plánovali v devadesátých letech udělat výstavní síň Reynkových obrazů už Ivan Medek se Sergejem Machoninem. Lidí, kteří sem jezdí, přibývá, a pouštět všechny k nám domů už není jednoduše reálné," říká popravdě Veronika Reynková, dívka, která po převratu založila v Havlíčkově Brodě nejprve čajovnu a pak knihkupectví a kavárnu, jež pojmenovala po své babičce, básnířce Suzanne Renaud.

"Samozřejmě že někoho rádi a ze srdce pozveme domů, ale nejde to vždycky a se všemi. A lidi jsou pak zklamaní, že tady nic není. Chlív by mohl mít z návsi zvláštní vchod, visely by tu

obrázky a promítaly se filmy, sál má navíc nádhernou akustiku, takže by se tu daly dělat i koncerty. Klenby jakžtakž drží, ze všeho nejdříve je nutné opravit střechu. Založili jsme tedy kvůli obnově domu a taky kvůli jeho údržbě nadaci.“

Ptám se na rozpočet, ale i na ten je třeba mít peníze. Veronika to se svými zkušenostmi odhaduje na deset milionů. Tolik bude prý stát oprava v podstatě nepatrné části celého objektu, na kterou myslí kvůli návštěvníkům “dědička“ ze všeho nejdříve.

Stav objektu je takový, že teď už je třeba jednat rychle. S každým rokem to bude stát víc a víc. V další části domu střecha vypadá o něco lépe, prý tam zůstanou býcí souseda, jako tomu je dosud. “Návštěvníci galerie nebo koncertu by mohli volně přejít do agroturistiky,“ směje se vtipně představit Veronika.

Můj pohled se zvedá ke střeše obytné části. Tahle střecha už taky dlouho nevydrží. “Když jsem se památkářů ptala, kolik by přispěli na její opravu, řekli mi, že soukromému subjektu nemůžou dát víc než deset tisíc korun. Rozpočet je na milion a půl bez daně a s dobrou cenou za pokrývače - našeho souseda. A to samozřejmě nevíme, jaké budou krovy, až se ta střecha sundá,“ odpovídá mi i bez položené otázky Veronika.

Fotografka Hana Rysová se chce již poněkoličkáte podívat na půdu. Veronika cestou nahoru však zabočí: “Vezmeme to ještě přes teletník, když jste tak na ty chlívy. V sedmdesátých letech tu můj strýček Jiří, překladatel z francouzštiny, pracoval a já s bratrem jsme v teletníku trávili dětství.“

Ptám se, jestli ujídali telatům hrášek. Takové dobroty jim prý nedávali. Po celém dvoře ale tekla močůvka a obě Reynkovic děti nejraději řádily v balících slámy. “Jak začínáš na takovém zámku den?“ ptám se, když vidím houf holubů a asi pátou ze zdejších dvaceti koček. “Romantické představy rovnou zavrhní!“

Naše cesta pokračuje, dostáváme se do dalšího ohromného chlívku. “Tady stál pařák, ve kterém se spařovaly brambory pro prasata. A odtud je taky dědečkova grafika Ukřižování na pařáku.“

Stoupáme do druhého a třetího patra, neodvažujeme se přes rozpadlé trámy k bývalému kaktusovému skleníku na střeše domu, občas slyšíme Verunčino varování: “Tam raději nechodte, tam jsme nesměli už jako děti! Je to ztrouchnivělé.“

Končíme ve věžičce s hodinami. Ještě před dvěma lety je Daniel dvakrát denně v létě v zimě natahoval. Odměřovaly svým bimbáním celému Petrkovu čas každou čtvrt hodinu.

REINKARNACE, nebo RENOVACE?

“Dům je z přelomu sedmnáctého a osmnáctého století,“ slyším Verunčin hlas tlumený dřevěným trámovým prožraným od červotoče a peřinami hozenými přes břevno. Po všech třech půdách v patrech nad sebou jsme nachodili alespoň půl kilometru. Sloužily kdysi jako sýpky na obilí, ke statku patřilo asi osmdesát hektarů polností. Dávám si velikost stavení dohromady s velikostí kampaně na poslední výstavu.

“Podle klíčových slov na billboardech možná chceš, aby nastala nová kapitola ve vnímání obrazů Bohuslava Reynka?“ zkouším to i tudy.

“Billboardy nejsou pro znalce, ale pro lidi, kteří ještě dědečkovy obrázky neznají. Právě kvůli nim ale stojí za to zajít do Valdštejnské jízdárny. Kéž by se konečně vymanil z akademického tlachání a poznala ho i širší veřejnost. Každopádně diskuse se už rozběhla docela široká.“

Obrázky vznikaly v ústraní a v den vernisáže jde průvod od katedrály svatého Víta na Pražském hradě, kde kardinál pokřtí bibli s Reynkovými grafikami, do Valdštejnské jízdárny. "Jak se to snoubí s vaší rodinnou plachostí?" přidávám na novinářské investigativě.

"Myslím, že to přežiju. Je to přání z arcibiskupství a přání Richarda Fuxy, který dělá k výstavě mediální kampaň."

Na druhé půdě (tedy v dalším patře domu) začnu být zvědavá, jestli se na výstavě objeví také něco, co ani znalci B. R. ještě neviděli. Galerista Zdeněk Sklenář prý našel v soukromé sbírce Dona Quijota s prasaty, kolorovanou grafiku, která někde jen tak ležela desítky let. Ve Valdštejnské jízdárně jsou nově vystavené také obrázky z Izraele. Poznají se podle zvláště nahnědlé barvy jejich pasparty, protože je tam jiné klima a papír na to reagoval.

"Dědeček věnoval kdysi grafiky Haně Králové. Ona se na konci šedesátých let odstěhovala do Izraele a teď se obává, že by její pozůstalost mohl někdo třeba taky i s obrázky vyhodit. Reynkově nadaci tedy grafiky posílá zpátky. Jsou to unikátní navrátilci, které tu ještě nikdo neviděl."

Velká část obrázků vystavených ve Valdštejnské jízdárně je z nadačního fondu Richarda Fuxy, další pak z rodinných pozůstalostí. Lidé dnes vědí, jakou mají doma vzácnost, a obrázků B. R. se většinou jen tak nezbavují. Když se objeví něco nového, je to rarita. A kolik grafik existuje celkem? Kolem sedmi set.

Jsem ráda, že už nemluvíme jen o rozloze a stavu domu, ale také o Bohuslavu Reynkovi, který stavení i celé vsi přidal na významnosti.

"Když se před dvěma lety konala velká výstava v Číně, uvědomila jsem si, že krása je univerzální a vzbudí ohlas i u lidí, kterým je křesťanský kontext cizí. Výstavu vidělo v Pekingu během čtrnácti dnů šedesát tisíc lidí."

Vzpomenu si na katalog k čínské výstavě, který vyšel před rokem i v české verzi, a jsem zvědavá na publikace, které doprovodí výstavu v Praze.

"Vyjde katalog, o něco později také knížka rozhovorů s tatínkem, se strýčkem a se mnou, kterou uspořádal Martin Dostál, a již na vernisáži bude k dostání taky leporelo pro děti s básničkami o zvířatech: veverce, koníkovi, krávi, ..." Aby se při jednoduchých říkáčkách Bořislava Sklenáře naučily dívat se na Reynkovy grafiky už odmala a staly se součástí širšího kulturního vědomí, dochází mi jaksi samozřejmě. Samy od sebe se takové věci nedějí. Musí tu být dědici i kurátoři, kteří se o to budou starat.

Veroničina rouška, nebo REVOLTA?

Ptám se Verunky (jinak ji snad nikdo ani neoslovuje), jestli dostávala v průběhu let i jiné nabídky na patronát nad dílem svého dědečka.

"Nazvala bych je spíš pokusem o krádež za bílého dne. Před výstavou v Domě U Kamenného zvonu v roce 2011 měla veškerá pozůstalost po dědečkovi přejít pod Fond Bohuslava Reynka, který měl nakládat s jeho dílem. Nemohla jsem být čtyřicet hodin denně doma a lidé dávali mému tatínkovi a strýčkovi podepsat leccos. Založením Nadace Reynek jsem tomu udělala přítrž. Mnozí lidé, kteří sem chodili celá léta s čistým srdcem, vycítili, že cena grafik stoupá, a snažili se levně koupit. František Nárovec začal u nás doma před lety katalogizovat a skenovat dědečkovy práce a vzniklo tzv. Petrkovské šuble a leccos z toho šublete se bohužel poztrácelo."

Na výstavě lze vidět osmdesát procent grafik ze soukromých sbírek, zbylých dvacet patří státu. Největší státní sbírka je v Pardubicích. Tam byli petrkovskému malíři hodně nakloněni a dnes mají přes sto grafik. Nevzpomínám si, že bych Reynka viděla v oddělení umělců XX. století v Národní galerii a Verunka s určitostí potvrzuje.

“Ne, tam Reynek nevisí, protože Milan Knížák ho neměl rád. Za jeho ředitelování nesměly být dědečkovy obrázky uskladněny ani v depozitáři a Knížákův duch se v Národní galerii drží pořád. Kunsthistorička Věra Jirousová grafiky vzala k sobě do Památníku národního písemnictví, a když tam přestala pracovat, měla je u sebe pod postelí. Pak si je koupil Zdeněk Sklenář, což byla velká výhra, protože kdyby ležely u nás v šuplíku ve stále otevřeném domě, tak by to nedopadlo dobře.“

Co myslíš, co by říkal celé té kampani na výstavu svých obrázků dědeček?

“V korespondenci jsem si přečetla, že když Vlastimil Vokolek zval dědečka na vernisáž jeho obrázků do Pardubic, B. R. ho prosil, aby se na něj nezlobil, že nepřijede, a ptá se ho v dopise, jestli by nemohl přijet až dva dny poté. Co se kolem obrázků děje, bylo by mu asi jedno stejně teď, jako kdysi. Líbilo by se mi, kdyby slovy dva dny poté končila i tahle aktuální výstava, ale neprošlo to.“

REFLEXE

Před odchodem se Veroniky ještě ptám, jestli je fyzicky zvládnutelné vzít si na starost vedle knihkupectví, kavárny a hotelu v Havlíčkově Brodě ještě galerii ve vlastním sídle. Podniky ve městě jsou již rozjeté a chuť podnikat na vlastním je velká.

“Myslím, že horší je, když člověk něco zdědí ze dne na den. Mám výhodu, že jsem se tu narodila a nikdy jsem nežila jinde. Jsem s Petrkovem sžitá.“

Kocour Pepík, který nás nejen uvítal, ale dělal nám celou dobu společnost, nás teď doprovází k autu.

“Vítací kocour je důležitý. Když tu byla při křtu katalogu z pekingské výstavy zahradní slavnost, na kterou přijely desítky aut a hostů, všechny kočky se rozprchly, ale Pepík stál poctivě mezi vraty a nechával se od každého příchozího drbat za ušima.“

Zpovzdálí nás z křoví celou dobu sleduje mourovatá kočka od sousedů.

“Co se děje? Snad nám to tady neprodá? Je to i naše panství,“ říká jakoby kočičí skryté myšlenky Veronika. Dobrá chvíle zeptat se ještě na sousedy. “Vědí, že tu občas natáčí televize, občas sem někdo přijede, vědí, že je tu velká zahrada, do které se občas zatoulají jejich děti, aby se trochu pobály, ale když před rokem přišli na zahradní slavnost s výstavou obrázků a křtem katalogu k čínské výstavě, mnozí se divili, že ani nevěděli, koho tady mají, a byli docela hrdí, že i oni jsou z Petrkovala.“

URL| <http://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/veronika-reynkova-petrkov-bohuslav-reynek/r~fccdced8c52e11e3b3cb002590604f2e/>